

Spis treści

Wstęp	<i>Jerzy Trzebiński</i>	13
Rozdział 1	NARRACYJNE KONSTRUOWANIE RZECZYWISTOŚCI	
	<i>Jerzy Trzebiński</i>	17
	1.1 Proces rozumienia ma charakter konstruowania	17
	1.1.1 Poznawcze reguły interpretowania rzeczywistości	19
	1.1.2 Proces rozumienia jest sterowany schematami poznawczymi	19
	1.1.3 Różne rodzaje schematów poznawczych	21
	1.2 Narracyjny sposób rozumienia	21
	1.2.1 Struktura narracji i schematu narracyjnego	22
	1.2.2 Udział schematów narracyjnych w procesach poznawczych	23
	1.2.3 Wewnętrzna dynamika narracyjnego rozumienia zdarzeń	25
	1.2.4 Społeczne tworzenie narracji	26
	1.2.5 Narracyjne doświadczenie i narracyjna refleksja	27
	1.2.6 Narracje w społecznych zachowaniach ludzi	31
	1.3 Autonarracje	36
	1.3.1 Narracyjna tożsamość	37
	1.3.2 Narracyjna motywacja	38
Rozdział 2	AUTONARRACJE NADAJĄ KSZTAŁT ŻYCIU CZŁOWIEKA	
	<i>Jerzy Trzebiński</i>	43
	2.1 Stabilność konstruowanych autonarracji	44
	2.2 Autonarracje a sposób radzenia sobie w świecie	45
	2.2.1 Autonarracje i życiowe wyzwania	45
	2.2.2 Autonarracje a styl zachowania	47
	2.2.2.1 Skuteczność własnych działań	49
	2.2.2.2 Poczucie kontroli nad zdarzeniami	49
	2.2.2.3 Siła woli	50
	2.2.2.4 Strukturalizacja czasu	50
	2.2.2.5 Emocje towarzyszące działaniu	51
	2.2.3 Autonarracje a myślenie o przyszłości i planowanie osobistych spraw	52
	2.2.3.1 Możliwe „ja”	53
	2.2.3.2 Myślenie o przyszłości własnych zamiarów	54
	2.2.3.3 Konstruowanie planu	55
	2.2.4 Długofalowe efekty autonarracyjnej interpretacji ważnych osobistych spraw	56

2.2.5	Podsumowanie: regulacyjne funkcje autonarracji	58
2.3	Treść autonarracji a zachowania jednostki	61
2.3.1	Kto jest głównym bohaterem autonarracji: podmiot czy inna osoba?	61
2.3.2	Autonarracje proaktywne i defensywne	65
2.3.3	Psychologiczne przesłanki konstruowania proaktywnych i defensywnych autonarracji	66
2.3.4	Psychologiczne konsekwencje proaktywnych i defensywnych autonarracji	67
2.3.4.1	Rozbudowa reprezentacji „ja” idealnego i „ja” realnego	70
2.3.4.2	Wizja własnej pożądanej przyszłości	71
2.3.4.3	Efektywność własnych działań	72
2.3.4.4	Styl realizacji zamiaru	74
2.3.4.5	Własna podmiotowość w zapamiętanych zdarzeniach autobiograficznych	75
2.3.4.6	Styl zachowań interpersonalnych	75
2.3.4.7	Bycie „kowalem własnego losu”	76
2.3.5	Podsumowanie: adaptacyjność proaktywnych i defensywnych autonarracji	77
2.4	Zakończenie: autonarracje, wolność i nieprzewidywalność zachowań człowieka	78

Rozdział 3 KONCEPCJE NARRACYJNEJ TOŻSAMOŚCI

Od historii życia do dialogowego „ja”

	<i>Katarzyna Stemplewska-Żakowicz</i>	81
3.1	Narracja jako forma reprezentacji wiedzy: podejście konstrukcjonizmu poznawczego	83
3.1.1	Narracyjna strukturalizacja osobistych doświadczeń ..	83
3.1.2	Schematy autonarracyjne	84
3.2	Autonarracja jako dyskurs	86
3.2.1	Kreowanie narracyjnej tożsamości w dyskursie	87
3.2.2	Narracyjna tożsamość jako rola we współtworzeniu opowieści	89
3.3	Historie, które opowiadają się poprzez nas. Stanowisko konstrukcjonizmu społecznego	90
3.3.1	Ponadindywidualny wymiar opowieści	91
3.3.2	Zasada Don Kichota	93
3.3.3	Kulturowe wzorce narracyjne	95
3.3.4	Przemilczane historie	96
3.4	Dialogowe „ja”. Konceptje psychologii dyskursywnej	99
3.4.1	Dialogowo ustrukturalizowany umysł: idee Wygotskiego i Bachtina	100
3.4.2	„Ja” jako struktura polifoniczna	102
3.4.3	Ontogeneza dialogowego „ja”	105

3.4.4	Dialogowa nieświadomość	107
3.4.5	„Wewnętrzna demokracja” jako dialogowy wzorzec zdrowia psychicznego	109
	Podsumowanie	112

Rozdział 4 PSYCHOANALIZA JAKO TERAPIA NARRACYJNA

	Psychoanalityczna teoria fantazmatu <i>Barbara Pietkiewicz</i>	115
4.1	Różne źródła dostępu do schematu narracyjnego pacjenta	117
4.1.1	Formy jawnie narracyjne	117
4.1.2	Niejawnie narracyjne źródła dostępu do schematu	118
4.3	Definicja fantazmatu	118
4.2.1	Fantazmat a konstrukcjonizm poznawczy	119
4.2.2	Fantazmat: wspomnienie czy zmyślenie?	120
4.3	Etapy rozwoju metody leczenia psychoanalitycznego	121
4.4	Fantazmat jako odpowiedź na zagadki egzystencji	123
4.4.1	Fantazmat jako „mit osobisty”	123
4.4.2	Fantazmat jako nieświadoma fantazja	124
4.4.3	Fantazmat a pragnienie	125
4.4.4	Struktura fantazmatu	125
4.5	Analiza pojęcia fantazmatu w języku współczesnej psychologii poznawczej	126
4.5.1	Specyficzna geneza fantazmatu	126
4.6	Przykłady fantazmatów	129
4.6.1	Fantazmat Alicji	129
4.6.1.1	Scena traumy	130
4.6.1.2	Treść fantazmatu	130
4.6.2	O związkach fantazmatu z symptomem neurotycznym (fobia Małego Hansa)	132
4.6.2.1	Sceny traumatyczne, które wpłynęły na chorobę, oraz ich opracowania pod postacią fantazmatów	133
4.6.2.2	Inne przyczynki do stworzenia fantazji związanych z fobią	135
4.6.2.3	Kluczowa fantazja	135
4.6.2.4	Fantazje reperacyjne	136
4.6.2.5	Między fantazmatem a symptomem	137
4.7	Kuracja psychoanalityczna a fantazmat	138
4.8	Teoria skryptów życiowych Erica Berne'a	139
4.8.1	Skrypt a determinizm	141
4.8.2	Skrypt a przeciwskrypt	142
4.8.3	Sterowniki skryptu	142
4.8.4	Moc skryptu	144
4.8.5	Różnice pomiędzy skryptem a przeciwskryptem jako schematami poznawczymi	145

8.2.3	Symboliczno-metaforyczna transformacja doświadczenia („jaki uniwersalny sens ma moja historia?”)	240
8.2.4	Leczenie całościowe o charakterze logoterapeutycznym („czego mogę nauczyć się z mojej historii?”)	241
8.2.5	Wielopoziomowa narracyjna integracja życiowych doświadczeń – formowanie się tożsamości narracyjnej	242
8.2.6	Emocjonalne <i>katharsis</i>	243
8.3	Konsekwencje trudności w wyartykułowaniu historii własnego życia	244
8.3.1	Problemy z podejmowaniem decyzji oraz rozwiązywaniem zadań życiowych	245
8.3.2	Zakłócenia w funkcjonowaniu pamięci jako efekt braku współdziałania komplementarnych systemów pamięci (pamięci „deklaratywnej” i „niedeklaratywnej”)	246
8.3.3	Trudności w planowaniu własnej przyszłości	247
8.4	Wybrane narracyjne techniki pracy z materiałem autobiograficznym	247
8.4.1	Odkrywanie skondensowanej formy porządkowania doświadczeń	248
8.4.2	Określanie sposobów przejawiania się syntez autobiograficznych w realnym życiu	249
8.4.3	Ćwiczenie giętkości interpretacyjnej w odniesieniu do poszczególnych doświadczeń oraz całości narracji życia	250
8.4.4	Narracyjna klaryfikacja wartości oraz poszukiwanie znaczących punktów odniesienia	251
8.5	Narracje autobiograficzne we wspomaganiu rozwoju człowieka – edukacji psychologicznej i promocji zdrowia	251
8.6	Perspektywy dalszej pracy z wykorzystaniem narracji autobiograficznej.	257
8.7	Podsumowanie	259
BIBLIOGRAFIA		263
SŁOWNIK WAŻNIEJSZYCH TERMINÓW		279
INDEKS RZECZOWY		285
INDEKS NAZWISK		289